

Kontroll og håndhevelse av bestemmelsene om foryngelsesplikt i forskrift om berekraftig skogbruk - Prosessbeskrivelse

Etter skogbruksloven § 6 og forskrift om berekraftig skogbruk, § 6,7 og 8, skal skogeieren sørge for tilfredsstillende foryngelse innen 3 år etter hogst og se til at det er samsvar mellom hogstform og foryngelsesmetode. Skogeieren utløser sin egen foryngelsesplikt gjennom beslutningen om å avvirke. Målet med denne beskrivelsen er å tydeliggjøre prosessen og roller, fra identifisering av potensielle avvik til eventuelle sanksjonstiltak på foryngelsesplikt.

Det er kommunen som har ansvar for tilsyn med foryngelsesbestemmelsene jf. § 15 i berekraftforskriften. Kommunen skal gjennomføre stikkprøvekontroll for å kontrollere om nødvendige foryngelsestiltak er gjennomført og om foryngelsen er tilfredsstillende etablert. Foryngelseskontrollen er et verktøy kommunen skal bruke for å gjennomføre en målrettet kontroll av foryngelsesbestemelsene i berekraftforskriften.

Kortversjonen av prosessbeskrivelse for foryngelseskontroll

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3
<ul style="list-style-type: none"> • Identifisere misforhold mellom hogst og planting, liste fra ØKS. • Innhente egenmelding fra skogeier. • Egenmelding viser at det er forynget. Ok. • Gjennomføre stikkprøvekontroll av naturlig foryngelse og omdisponert felt. • Ikke tilfredsstillende tilbakemelding fra skogeier. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroll iverksettes. • Kontrollen viser at foryngelsen er tilfredsstillende-ok. • Tilbakemelding med resultater til skogeier. • Ikke tilfredsstillende etter kontroll. • Det fattes vedtak med pålegg om tiltak. • Ber skogeier dokumentere at pålegg er fulgt. • Pålegg er ikke fulgt innen fristen eller ikke god nok forklaring. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ny utvidet kontroll gjennomføres. • Foryngelsen er gjennomført. Ok. • Kontrollen avdekker at skogeier ikke har iverksatt tiltak. • To alternativer: <ol style="list-style-type: none"> i) Vedtak om tiltak for skogeiers regning (anbefales). ii) Tvangsmulkt til forynging er gjennomført. • Vurder framtidig meldeplikt ved hogst og melding til sertifiserende enhet

Hovedmål

I første rekke skal det avdekkes om planting er gjennomført der hogstform og feltets beskaffenhet tilsier at planting bør velges som foryngelsesmetode, og at felt som er anlagt for naturlig foryngelse er tilfredsstillende tilrettelagt for dette.

Tidspunkt

I følge skogbruksloven (§ 6) har skogeier normalt 3 år på å gjennomføre nødvendige tiltak for å legge til rette for foryngelse. Dersom særskilte grunner tilsier det kan det etter søknad dispenseres for gjennomføring av foryngelsestiltak inntil 5 år etter hogst. Prosessen med å håndheve foryngelsesplikten må likevel igangsettes 3. året etter hogst for å unngå eventuelt ytterligere gjengroing av feltet og på den måten gjøre forholdene for foryngelse vanskeligere.

Håndhevelse av foryngelsesplikt – detaljert prosessbeskrivelse

Trinn	Prosess	Ansvarlig for oppfølging
1	Landbruksdirektoratet har overordnet ansvar for å legge til rette for effektiv gjennomføring av foryngelseskontroll, samt tolking av regelverk.	Landbruksdirektoratet
1	Misforhold mellom hogst og planting identifiseres med grunnlag i utlistering fra skogfondssystemet pr. kommune. Trekking av eiendommer som skal kontrolleres gjennomføres sentralt av Landbruksdirektoratet. I tillegg kan kommuner og fylker legge til ekstra kontrollfelter som de mener bør inngå i kontrollen. Ideelt bør dette gjøres i mars/april det 3. året etter at hogsten er gjennomført.	Fylkesmannen
1	Kommunen som skogbruksmyndighet har ansvar for å gjennomgå listen på eiendomsnivå. Oppfølging omfatter alle skogeiere, der listen fra ØKS avdekker avvirkning over 250m ³ gran og hvor registreringer i skogfondssystemet viser at det ikke er utført tilfredsstillende planting eller andre relevante hjelpetiltak i de påfølgende år. Manglende registrering av planting i skogfondssystemet kan ha naturlige årsaker, eks tynning, rotsalg som ikke er avvirket, omdisponering av arealer, hogst av veilinjer, arealer er tilrettelagte for naturlig foryngelse eller at det er plantet uten bruk av skogfond. Avvik kan også skyldes at 3-årsfristen ikke er utløpt og at skogeier har planlagt å plante.	Kommunen
1	Informasjonsbrev (første brev til skogeier) med egenmeldingsskjema sendes til skogeiere med potensielle avvik, med mindre kommunen med sikkerhet vet at avvik har naturlig årsak. Skogeier returnerer egenmeldingsskjema innen en frist på ca 3. uker.	Kommune og skogeier
1	Hvis egenmelding fra skogeier viser at felt er forynget, skal feltet	Kommunen

	<p>følges opp med stikkprøvekontroll for å sjekke om foryngelsen er tilfredsstillende. Hvis egenmelding fra skogeier sier at felt er tilrettelagt for naturlig foryngelse, skal feltet følges opp med stikkprøvekontroll for å sjekke om felt er egnet for naturlig foryngelse og om hogstform er tilpasset naturlig foryngelse. Hvis egenmelding fra skogeier viser at felt er omdisponert til andre formål enn skogproduksjonen, skal feltet følges opp med stikkprøvekontroll for å registrere årsak, omfang og at omdisponeringen er reell.</p>	
1	<p>Kommunen skal aktivt følge opp skogeiere som ikke kan redegjøre for, eller som ikke har plan for tiltak iht. foryngelsesplikten. Hvis skogeier ikke returnerer egenmelding eller ikke responderer, sendes purrebrev til skogeier med 14 dager frist for tilbakemelding. Dersom skogeier ikke responderer på purrebrevet fra kommunen, eller dersom det ikke er noe tilfredsstillende forklaring på misforholdet, iverksettes kontroll, se trinn 2.</p>	Kommunen
2	<p>Kontroll iverksettes for å dokumentere eventuelle brudd på foryngelsesbestemmelsene jf. Bærekraftforskriften § 15, 2. ledd. Se kontrollskjema med veiledning.</p> <p>Hvis kontrollen viser at foryngelsen er tilfredsstillende, skal saken avsluttes med tilbakemelding til skogeier med resultater for kontrollen.</p> <p>Hvis kontrollen viser at foryngelsen ikke er tilfredsstillende må kommunen vurdere om det er nødvendig å pålegge tiltak for å få tilfredsstillende forynging. Kommunen fatter vedtak med pålegg om tiltak innen en frist på maksimalt 1 år. (Varsel om pålegg til skogeier) (jfr. Skogbruksloven § 6). Særlig på god mark som raskt gror igjen er det aktuelt med kortere frist enn 1 år, men fristen kan ikke settes så kort at tidsintervallet fra hogst til pålagt tiltak blir kortere enn 3 år. Kommunen bør kreve dokumentasjon på at pålegg er fulgt (for eks. kvittering på plantekjøp). Hvis pålegg ikke er fulgt innen fristen, iverksettes ny utvidet kontroll, se trinn 3.</p>	Kommunen
3	<p>Dersom fristen er utløpt uten at tiltak er gjennomført, iverksettes ny utvidet kontroll med flere prøveflater og mer nøyaktig registrering, se (kontrollskjema). En utvidet kontroll er nødvendig her, som dokumentasjon ved eventuell rettslig overprøving.</p> <p>Hvis kontrollen viser at foryngelsen er gjennomført, avsluttes saken med tilbakemelding til skogeier med resultater for kontrollen.</p> <p>Hvis kontrollen avdekker at skogeier ikke har iverksatt tiltak, må kommunen vurdere om skogeier skal pålegges å sette i verk tiltak for å sikre at arealet blir forynget. Kommunen fatter da vedtak om å gjennomføre tiltak for skogeiers regning, kostnadene ved tiltaket</p>	Kommunen

<p>kan dekkes av skogeiers innestående skogfondsmidler, og kommunens kostnader er tvangsgrunnlag for utlegg. Kommunen må foreta en skjønnsmessig vurdering av om det er hensiktsmessig å pålegge foryngelsestiltak eller om feltet skal skjøttes med utgangspunkt i den naturlige foryngelsen, særlig der feltet har grodd igjen og dermed krever mye forarbeid.</p> <p>Alternativt til å gjennomføre tiltak for skogeiers regning kan kommunen fatte vedtak om at skogeier må betale tvangsmulkt inntil forynging er gjennomført.</p> <p>Det er viktig at forvaltningslovens bestemmelser følges ved pålegg om tvangstiltak</p> <p>Meldeplikt: Skogbrukslovens § 11 gir kommunen anledning til å innføre meldelikt for skogeiere som gjentatte ganger forsømmer sin foryngelsesplikt. Meldeplikten kan innebære at skogeier skal melde inn fremtidig hogst, slik at kommunen da eventuelt kan fastsette vilkår knyttet til forynging og stell av skog.</p> <p>Informasjon til sertifisering enhetene i skogbruket. Kommunen må vurdere om det kan være aktuelt å informere sertifiserende enhet om skogeiers manglende foryngelsestiltak etter avvirkingen.</p>	
--	--